

4136274 SCAN/M: สาขาวิชา : กายวิภาคศาสตร์ ; วท.ม. (กายวิภาคศาสตร์)

คมกฤษ พิเศษไพศาล : การศึกษาโครงหลอดเลือดโดยละเอียดของ เซมินอลเวสติเคิล และต่อมโพรสแตต ในกระแต [MICROANGIOARCHITECTURE OF SEMINAL VESICLE AND PROSTATE GLAND IN COMMON TREE SHREW (*Tupaia glis*)]. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรือน สมณะ พ.บ., Ph.D., วิชัย เอกทักษิณ M.D., Ph.D., ปานจิตต์ ชุณหภัณฑิต, ปร.ด., วิสุทธิ์ ประดิษฐ์อาชีพ, ปร.ด. 106 หน้า ISBN 974-664-731-8

เมื่อฉีกสารพลาสติกเข้าแทนที่เลือดในหลอดเลือดของกระแต แล้วนำโครงหลอดเลือดในเซมินอลเวสติเคิล และในต่อมโพรสแตตมาศึกษาด้วยกล้องจุลทรรศน์ และจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด พบว่า anterior division of internal iliac artery จะแตกเป็นแขนงใหญ่ 3 แขนง แขนงแรกชื่อ superior vesical artery แขนงแรกนี้จะแตกเป็นแขนงย่อยอีก 5 แขนง และจะเรียกชื่อตามอวัยวะที่แขนงนั้น ๆ ไปเลี้ยงตามลำดับได้แก่ urinary branch, ureter branch, branch to vas deferens, branch to ampulla of vas deferens และ urethral branch โดยแขนงสุดท้ายนี้เองที่จะวิ่งเข้าไปเลี้ยงทางด้าน medial ของ เซมินอลเวสติเคิล จึงตั้งชื่อแขนงนี้ว่า seminal vesicle artery แขนงที่สองของ anterior division of internal iliac artery ชื่อ inferior vesical artery ซึ่งจะแตกให้ 5-7 แขนงย่อย โดย 5-6 แขนงไปเลี้ยงผิวของด้านบน และด้านล่างของต่อมโพรสแตต ซึ่งเนื้อด้านนอกของต่อมโพรสแตตนี้เองที่เป็นบริเวณที่มี glandular acini เป็นส่วนใหญ่ แล้วหลอดเลือดแดงยังวิ่งเข้าไปด้านในซึ่งมีก้านแขนงของท่อต่อมโพรสแตตอยู่ และไปสิ้นสุดบริเวณโคนของท่อหลักของต่อมโพรสแตต (ซึ่งท่อหลักนี้จะเปิดเข้าสู่ท่อปัสสาวะ) อีก 1-2 แขนงที่เหลือก็จะไปเลี้ยงส่วนของ membranous urethra และ prostatic urethra แขนงที่ 3 ของ anterior division of internal iliac artery คือ internal pudendal artery หลอดเลือดหลักที่หนึ่งและสองมักจะเชื่อมกัน โดยเรียกหลอดเลือดที่เชื่อมกันนี้ว่า marginal branch of superior vesical artery หลอดเลือดแดงแขนงนี้จะแตกให้แขนงย่อย ๆ หลายแขนง โดยส่วนหนึ่งของแขนงเหล่านี้ จะไปเลี้ยงบริเวณด้าน greater curvature และด้าน posteromedial ของเซมินอลเวสติเคิล อีกสองแขนงที่เหลือจะไปเลี้ยงบริเวณส่วนหน้าของ anteroventral lobe ของต่อมโพรสแตต หลอดเลือดแดงที่ไปเลี้ยงเซมินอลเวสติเคิลและต่อมโพรสแตต จะแตกแขนงเป็นหลอดเลือดแดง ขนาดเล็กๆแล้วค่อยๆลดขนาดลงจนในที่สุดแตกให้เป็นหลอดเลือดฝอย หลอดเลือดฝอยของทั้งเซมินอลเวสติเคิลและของต่อมโพรสแตตเป็นแบบไม่มีรูพรุนที่ผนัง มักจะเห็นหลอดเลือดดำใหญ่วิ่งแนบสวนทางไปกับหลอดเลือดแดง มักพบการเชื่อมต่อกันของหลอดเลือดดำทั้งในเซมินอลเวสติเคิล และต่อมโพรสแตต หลอดเลือดดำใหญ่ของเซมินอลเวสติเคิล และต่อมโพรสแตตจะเปิดเข้าสู่ internal iliac vein ลักษณะของรูปแบบของการแตกแขนงของหลอดเลือดแดงที่ไปเลี้ยงต่อมโพรสแตตของกระแตจะเหมือนในมนุษย์ แต่แตกต่างกันได้ชัดเมื่อเทียบกับหนู rat ซึ่งจะมีรูปแบบที่เริ่มต้นจากโคนท่อหลักของต่อมโพรสแตตแล้วแตกแขนงเป็นแขนงย่อยไปตามก้านของท่อย่อยและสิ้นสุดที่ส่วนปลายยอด (glandular acini)